

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/15/2022
Identifikačné číslo spisu: 2121206529
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2121206529.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej v spore navrhovateľa: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, proti inému záložnému veriteľovi: BIOMASS, s.r.o, so sídlom Bratislavská 8, Trnava, IČO: 35 804 921, zastúpenému SOPKO LEGAL s.r.o., so sídlom Paulínska 7523/24, Trnava, IČO: 47 631 741, a dražobníkovi: Aukčný Dom, s.r.o., so sídlom Pribinova 462/84, Hlohovec, IČO: 36 253 073, o návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 36Cb/98/2021, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 13. januára 2022, č. k. 32Cob/62/2021 - 176, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 13. januára 2022, č. k. 32Cob/62/2021 - 176,
z r u š u j e a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) uznesením z 15. novembra 2021, č. k. 36Cb/98/2021-140, zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia (výrok I.), o trovách konania medzi navrhovateľom a iným záložným veriteľom rozhodol tak, že ich náhradu v celom rozsahu priznal inému záložnému veriteľovi (výrok II.) a o trovách konania medzi navrhovateľom a dražobníkom rozhodol tak, že dražobníkovi náhradu trov (keďže mu nevznikli) nepriznal (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že jeho predmetom bol nárok (správne malo byť „návrh“; pozn. dovolacieho súdu) na nariadenie neodkladného opatrenia (ďalej tiež len „návrh“) podaný navrhovateľom (ako záložným veriteľom) na bezodkladnú úpravu pomerov - uložením povinnosti inému záložnému veriteľovi (majúcemu záložné práva k totožnému zálohu ako navrhovateľ) a dražobníkovi, zdržať

sa výkonu zákonného záložného práva k zálohu [technologickému zariadeniu - hnutelným veciam vlastnícky patriacim záložným dlžníkom - spoločnosti LYCOS POWER, s.r.o., Kokava nad Rimavicou 1445, IČO: 51 464 250 (ďalej tiež „LYCOS POWER“ alebo „dlžník“) a MALT POWER s.r.o., Kokava nad Rimavicou 1445, IČO: 51 461 625 (ďalej tiež „MALT POWER“ alebo „prístupujúci dlžník“)], špecifikovanému v petite návrhu bez uvedenia, ktoré konkrétne veci patria ktorému záložcovi. Tento záloh bol založený v prospech navrhovateľa zmluvami o zriadení záložného práva k hnutelnej veci, registrovanými v NCRzp (notárskom centrálnom registri záložných práv; pozn. dovolacieho súdu) notárkou JUDr. Agátou Wiegerovou

dňa 16. júla 2020 („záložné právo 1 a 2“). Navrhované zdržanie sa výkonu záložného práva sa týka predaja zálohu en block na dobrovoľnej dražbe alebo iným spôsobom a uloženia povinnosti inému záložnému veriteľovi zdržať sa výkonu práva navrhnúť vykonanie dražby predmetného technologického zariadenia. Súd prvej inštancie aplikujúc ust. § 324 ods. 1 a 3, § 325 ods. 1 a 2 písm. c), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 CSP zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a § 627 ods. 1, § 151k ods. 1 a ods. 2, § 151ma ods. 1 a 9, § 151e ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu.

Hoci prvú zákonnú podmienku pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to osvedčenie dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (tu práva veriteľa na uspokojenie dlhu zo zriadeného zmluvného záložného práva), považoval za splnenú, tak navrhovateľ neosvedčil bezodkladnú potrebu dočasnej úpravy pomerov. Podľa názoru súdu prvej inštancie samotné speňaženie technologického zariadenia na dobrovoľnej dražbe postavenie navrhovateľa

pri uspokojovaní jeho pohľadávky výrazne nezhorší; samotným nenariadením neodkladného opatrenia navrhovateľovi značná, závažná a nereparovateľná ujma vzniknúť nemôže, keďže má k dispozícii iné možnosti ochrany, pričom však táto potreba ochrany daná nie je.

Ďalej konštatoval, že pre posúdenie dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia

nie je rozhodujúce posudzovanie poradia záložných práv navrhovateľa a iného záložného veriteľa, t. j. ktorý z nich má prednostné postavenie.

3. Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením z 13. januára 2022, č. k. 32Cob/62/2021 - 176, potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie (I. výrok), náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% priznal inému záložnému veriteľovi voči navrhovateľovi s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (II. výrok) a dražobníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (III. výrok).

4. Odvolací súd uviedol, že bol viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP). Postupom bez nariadenia pojednávania zopakoval dokazovanie znaleckými posudkami (znalcov Ing. Holjenčíka a Ing. Ukropeca), oznámením o dobrovoľnej dražbe iného záložného veriteľa a dražobníka z 21. októbra 2021 a doplnil dokazovanie uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 5K/13/2021 z 25. novembra 2021 a oznámením správcu konkurznej podstaty úpadcu LYCOS POWER o vyhlásení konkurzu

na majetok tohto úpadcu, so zverejnením v Obchodnom vestníku 1. decembra 2021

a 15. decembra 2021 a dospel k záveru, že „odvolacie konanie je potrebné zastaviť, nakoľko toto sa stalo bezpredmetným, keďže účinky odvolaním napadnutého výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie medzičasom pominuli.“

5. Ďalej odvolací súd opísal predmet konania a rozhodnutia súdu prvej inštancie o návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia. Uviedol, že predmetom jeho odvolacieho prieskumu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu navrhovateľa bolo posúdiť, či pre nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené procesné podmienky, či súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec aj nesprávne právne posúdil. Konštatoval, že prebral súdom prvej inštancie zistený skutkový stav a doplnil ho o vlastné skutkové zistenia a to, že hnutelné veci tvoriace predmet zálohu navrhovateľa ako aj iného záložného veriteľa, tvoria jeden navzájom prepojený funkčný celok, ktorý bol predmetom dražby organizovanej dražobníkom na základe návrhu iného záložného veriteľa a že následne na majetok jedného z vlastníkov predmetu zálohu, LYCOS

POWER, bol vyhlásený konkurz s účinkami dňom 2. decembra 2021. S poukazom na ust. § 19 ods. 1 písm. e) a ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách uviedol, že jedným z prípadov, kedy je dražobník povinný upustiť od dražby, je skutočnosť, že na majetok vlastníka predmetu dražby je vyhlásený konkurz, chápaný ako de facto generálna exekúcia, ktorej podlieha všetok majetok vlastníka predmetu dražby. Vzhľadom na dikciu tohto zákonného ustanovenia nemožno uvažovať nad žiadnym dôvodom, ktorý by umožňoval pokračovať v dražbe vecí

vo vlastníctve vlastníka predmetu dražby, ak trvajú účinky vyhlásenia konkurzu.

Keďže sa v konkurze budú speňažovať všetky veci patriace vlastníkovi predmetu dražby, dôjde logicky k speňaženiu aj predmetu dražby a veritelia budú mať povinnosť si v zákonom ustanovených lehotách prihlásiť svoje pohľadávky. Veriteľ, ktorému svedčí záložné právo, bude v konkurze prirodzene uspokojovaný ako zabezpečený veriteľ a aj keď bude prípadnú dražbu realizovať správca konkurznej podstaty podľa ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii a zákona o dobrovoľných dražbách, nemôže byť pochyb o tom, že skôr začatý dražobný proces musí byť predčasne skončený.

6. Následne, aplikujúc ust. § 161 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd dodal, že podľa ustálenej súdnej praxe, ak sa stane odvolanie bezpredmetným, treba odvolacie konanie zastaviť, nakoľko nastala neodstrániteľná prekážka konania v tom, že účinky odvolaním napadnutého rozhodnutia v medziobdobí pominuli (tu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29 Odo 611/2002).

7. Podľa odvolacieho súdu navrhovateľ svojím návrhom a tiež podaným odvolaním, sleduje svoj záujem zabrániť vykonaniu dražby sporného funkčne prepojeného súboru hnutelných vecí iným záložným veriteľom a dražobníkom, pričom výkon takýchto práv inému záložnému veriteľovi ako aj pokračovanie v dražbe dražobníkovi vo svojej podstate

t. č. už znemožňuje vyhlásenie konkurzu na majetok záložcu/úpadcu [§ 47 ods. 5 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“)], ku ktorému došlo po rozhodnutí súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Je preto bezpredmetným,

aby odvolací súd v odvolacom konaní preskúmaval dôvodnosť odvolacích námietok navrhovateľa a posudzoval len splnenie podmienok pre bezodkladnú úpravu pomerov účastníkov konania, ktoré tu boli pred vyhlásením konkurzu na majetok záložcu

(viazaný striktným obmedzením rozsahu prieskumu napádaného rozhodnutia o neodkladnom opatrení ust. § 329 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie a je vylúčené, aby dovolací súd

[správne má byť odvolací súd; pozn. dovolacieho súdu] svoje rozhodnutie založil

na skutočnostiach, ktoré nastali až po vydaní napadnutého uznesenia). V čase rozhodovania o odvolaní, vzhľadom na neúspešnosť dražby organizovanej dražiteľom na návrh iného záložného veriteľa a vyhlásenie konkurzu na majetok záložcu, je podľa odvolacieho súdu bezpredmetným, či iný záložný veriteľ v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vykonával svoje záložné práva spôsobom, ktorý nerešpektoval poradie záložných práv a zásadu priority výkonu záložného práva prednostného veriteľa, či zneužíval svoje práva na úkor navrhovateľa, prípadne tieto vykonával v rozpore so zákonom a či toto konanie vyvolávalo potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, nakoľko takéto rozhodnutie by pre účastníkov konania

t.č. už nemalo žiaden praktický význam - neslúžilo by potrebám praktického života. Navrhovateľ má totiž garantovanú účinnú ochranu dotknutých práv počas celého konkurzného konania vedeného na majetok LYCOS POWER ako jedného z vlastníkov predmetu zálohu. Odvolací súd vyjadril názor, že „zanikli aj účinky odvolaním napadnutého výroku predmetného rozhodnutia deklarujúce sporné práva iného záložného veriteľa (ktoré však už medzičasom taktiež zanikli) a pre účely praktického života je nepodstatné, či tu v minulosti boli alebo nie, a tak odpadol aj predmet odvolacieho konania (pokiaľ by tu teoreticky v minulosti - v čase rozhodovania súdu prvej inštancie o návrhu navrhovateľa aj bol dôvod na obmedzenie práv iného záložného veriteľa a dražobníka spôsobom navrhovaným navrhovateľom rozhodnutím súdu, tak tento tu už nie je, nakoľko jeho práva sú obmedzené priamo zákonom). Ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť a pre ktorý súd nemôže pokračovať v konaní a konanie musí byť zastavené.“ Odvolací súd ďalej výslovne uviedol, že v dôsledku vyššie uvedeného mu „neostalo iné, ako odvolacie konanie pre neodstrániteľnú prekážku konania zastaviť“ (161 ods. 2 CSP).“

8. Vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov odvolacieho konania medzi navrhovateľom a iným záložným veriteľom, aplikujúc ust. § 396 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP uviedol, že „keďže zastavenie odvolacieho konania procesne zaviniť žalobca podaním bezúčelného odvolania“ v čase, keď práve na jeho návrh bolo voči záložcovi LYCOS POWER začaté konkurzné konanie (zverejnené 1. októbra 2021) a dražba predmetu zálohu konaná dňa 24. novembra 2021 bola neúspešná, tak bolo dôvodným predpokladať, že ochrana jeho práv bude zabezpečená

po rozhodnutí súdu prvej inštancie iným zákonným spôsobom - vyhlásením konkurzu na majetok vlastníka predmetu zálohu, čo sa aj reálne stalo.

9. Vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov odvolacieho konania medzi navrhovateľom a dražobníkom odvolací súd s poukazom na § 256 ods. 1 CSP uviedol, že v zásade vznikol nárok na náhradu týchto trov aj dražobníkovi, o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení

s § 396 ods. 1 CSP musí rozhodnúť, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. Dražobník však bol v odvolacom konaní pasívny, trovy mu nevznikli a keďže takúto situáciu úprava v CSP o náhrade trov konania nerieši, aplikujúc čl. 4 ods. 2 CSP rozhodol odvolací súd podľa fiktívnej normy, ktorú by v takej situácii zvolil, ak by bol zákonodarcom a tiež s prihliadnutím na čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonómiu rozhodol tak, že dražobníkovi náhradu odvolacích trov nepriznal. Bolo by nerozumné a nehospodárne v takejto situácii najskôr dražobníkovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznať a následne vyžadovať od súdu prvej inštancie rozhodovanie o výške náhrady v zmysle § 262 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, ak žiadne trovy v odvolacom konaní dražobníkovi nevznikli.

10. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu, a to len v časti prvého a druhého výroku, podal v zákonnej lehote dovolanie navrhovateľ (ďalej tiež „dovolateľ“) a navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie odôvodnil tým, že v konaní došlo k vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Prípustnosť dovolania vyvodzuje z toho, že napadnuté uznesenie odvolacieho predstavuje rozhodnutie vo veci samej, za ktoré je možné považovať aj rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania (o veci samej), ak naň v zmysle § 336 ods. 1 CSP nenadväzuje žaloba. To je prípad posudzovanej veci, keďže navrhovateľ podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý nie je nasledovaný žalobou.

11. Dovolateľ nesúhlasil so závermi odvolacieho súdu, že subjektívne práva navrhovateľa už nie sú ohrozené, ak vzhľadom na prebiehajúci konkurz na majetok dlžníka LYCOS POWER je dražobník povinný ex lege upustiť od dražby predmetu zálohu.

Tieto závery odvolacieho súdu označil za iracionálne, keďže dlžník v konkurze nie je vlastníkom všetkých založených hnutelných vecí. Podľa dovolateľa odvolací súd nesplnil svoju povinnosť preskúmať napadnuté prvoinštančné rozhodnutie, keď odmietol vykonať riadny odvolací prieskum. Odvolací súd porušil i) § 329 ods. 2 CSP, keď nevychádzal zo skutkového stavu, ktorý platil v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, ii) postupoval v rozpore s § 387 ods. 1 CSP a potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby ho preskúmal a iii) nesprávne interpretoval § 256 ods. 1 CSP a priznal inému záložnému veriteľovi (dovolateľ ho v celom texte dovolania označuje ako žalovaný v I. rade; pozn. dovolacieho súdu) nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že navrhovateľ mal zaviniť zastavenie konania, hoci konanie zastavené nebolo.

12. Podľa dovolateľa odvolací súd napriek tomu, že závery rozhodnutia súdu prvej inštancie vôbec nepreskúmal, tak I. výkonom potvrdil jeho správnosť a zákonnosť. Tým porušil § 387 ods. 1 CSP, keďže v rozpore s ním z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa skôr javí, že zámerom odvolacieho súdu bolo konanie zastaviť. Odvolací súd nerešpektoval ani § 329 ods. 2 CSP a založil svoje rozhodnutie na skutočnosti, ktorá nastala po vydaní uznesenia súdu I. inštancie (15. novembra 2021), t. j. na vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka

(zverejnené v Obchodnom vestníku 1. decembra 2021). Práve vzhľadom na § 329 ods. 2 CSP mal

odvolací súd podľa dovolateľa preskúmať závery súdu prvej inštancie podľa stavu, ako keby nebol na majetok dlžníka LYCOS POWER vyhlásený konkurz. Za týchto okolností bolo namieste predbežne vyriešiť otázku poradia záložných práv navrhovateľa a iného záložného veriteľa a posúdiť, či iný záložný veriteľ zasahuje do práva navrhovateľa, ako prednostného záložného veriteľa na nerušený výkon záložného práva. Prvému vecnému výroku rozhodnutia, ktorým odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, podľa dovolateľa nezodpovedá ani odôvodnenie výroku o náhrade trov konania

(medzi navrhovateľom a iným záložným veriteľom). Ak odvolací súd rozhodol vo veci a konanie nezastavil, nemôže odôvodniť výrok o nároku iného záložného veriteľa na náhradu trov konania tým, že navrhovateľ zaviniel zastavenie konania; ide o očividnú rozporupnosť rozhodnutia - výroky uznesenia nezodpovedajú jeho odôvodneniu. Navyše nemožno akceptovať ani konklúziu, že neskorší dovolateľ inicioval odvolacie konanie nedôvodne. Primárne preto, že odvolanie podal pred zverejnením uznesenia o vyhlásení konkurzu

na majetok dlžníka v Obchodnom vestníku, t.j. v zmysle § 23 ods. 1 ZKR pred vyhlásením konkurzu. Zároveň sa spoliehal, že odvolací súd bude postupovať v zmysle § 329 ods. 2 CSP a na vyhlásenie konkurzu neprihliadne. Skutočnosť, že odvolací súd porušil zákon, nemôže byť kladená na ťarchu navrhovateľovi, ktorý sa legitímne domáhal súdnej ochrany.

13. K prípustnosti dovolania vo vzťahu k napadnutému II. výroku o náhrade trov odvolacieho konania dovolateľ poukázal na závery uznesenia Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021, sp. zn. IVObd/2/2021 a na ďalšie ním citované rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“). Napokon sa vyjadril, že aj keď obsahové vady odôvodnenia (ako tzv. iná vada konania) spravidla nezakladajú prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, avšak ak písomné vyhotovenie rozhodnutia nespĺňa ani základné predpoklady súdnej justifikácie, nemôže byť prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a priori vylúčená. Pojem procesný postup uvedený v § 420 písm. f) CSP je podľa dovolateľa potrebné vyložiť v kontexte pojmu právo na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia.

14. K dovolaniu navrhovateľa sa vyjadril iný záložný veriteľ a označil ho za procesne neprípustné, keďže neboli splnené podmienky podľa § 420 písm. f) CSP, a navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp., ak nebudú splnené podmienky pre jeho odmietnutie, aby ho zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

Podľa jeho názoru vyhlásenie konkurzu na majetok LYCOS POWER ako jedného zo záložcov a zapísanie technológie kogeneračnej jednotky do súpisu konkurznej podstaty úpadcu LYCOS POWER vylučuje vykonávanie akejkoľvek dražby žalovanými (§ 44 ods. 1 a § 76 ods. 1 ZKR). Preto akékoľvek prípadné nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu nie je spôsobilé vyvolať takú intenzitu zásahu do práv žalobcu, ktorá by mohla byť považovaná za porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Dôvody, pre ktoré odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie

ako vecne správne potvrdil, podrobne v odôvodnení napadnutého uznesenia odôvodnil.

Podľa § 161 CSP je povinnosťou súdu skúmať, či sú splnené podmienky konania.

Za takú podmienku v tomto prípade iný záložný veriteľ pokladá to, aby tu nebola prekážka vyhláseného konkurzu na založený majetok, ktorého sa má týkať navrhované neodkladné opatrenie, keďže § 47 ods. 1 ZKR vylučuje, aby odvolací súd po vyhlásení konkurzu zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a neodkladné opatrenie nariadil a ktoré by sa „míňalo účelu praktického života“. Iný záložný veriteľ sa stotožnil aj so závermi odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania, keď zvýraznil, že v čase, keď navrhovateľ odvolanie podával, vedel o vydanom uznesení o vyhlásení konkurzu, musel a mal vedieť, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu bude existovať zákonná prekážka pre vydanie uznesenia, ktorým by bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak za tejto situácie navrhovateľ odvolanie podal, nesie procesnú zodpovednosť za náhradu trov odvolacieho konania.

15. Dražobník sa k dovolaniu nevyjadril.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP), dospel k záveru, že dovolanie je prípustné ako aj dôvodné a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

K prípustnosti dovolania z dôvodov podľa § 420 CSP.

17. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

18. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane vyjadril záver, aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne, a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť o veci samej, čo platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázky posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

19. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

20. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

22. Primárne sa dovolací súd musel zaoberať otázkou, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu predstavuje spôsobilý predmet procesne prípustného dovolania z hľadiska toho, či spĺňa podmienku rozhodnutia súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí. Z tohto hľadiska bola relevantná výroková časť napadnutého rozhodnutia (podľa § 423 CSP dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné). Dovoláním boli priamo napadnuté dva výroky, a to meritórny I. výrok o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie (o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) a II. výrok o náhrade trov odvolacieho konania medzi navrhovateľom a iným záložným veriteľom.

23. Z judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, ktoré má charakter rozhodnutia vo veci samej, je prípustné dovolanie podľa ust. § 420 CSP (R 76/2018; Zbierka stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018). Rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení, vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu, má povahu rozhodnutia vo veci samej za predpokladu, že samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. To je splnené v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia po skončení konania a v prípade návrhov pred jeho začatím, na ktoré v zmysle § 336 ods. 1 CSP nenadväzuje žaloba (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J.,

Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, str. 1086; rovnako tiež napr. uznesenie najvyššieho súdu z 5. januára 2017, sp. zn. 5Obdo/76/2016). V danom prípade ide o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej, ktorým sa navrhovateľ domáha voči inému záložnému veriteľovi a dražobníkovi zdržania sa výkonu záložného práva opísaného v petite, smerujúceho k dražbe zálohu, ku ktorému navrhovateľ osvedčuje prednostné poradie zmluvne založeného záložného práva pred zákonným záložným právom iného záložného veriteľa. Hoci navrhovateľ pôvodne v návrhu uvádzal, že po nariadenom neodkladnom opatrení bude nasledovať žaloba o určenie jeho záložného práva ako prednostného v poradí záložných práv k predmetu zálohu, tak vzhľadom na zamietnutie jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súdom ide o taký návrh, na ktorý žaloba nenadväzuje. Preto dovolací súd považoval napadnuté uznesenie odvolacieho súdu za rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré má charakter rozhodnutia o veci samej, čo je základnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP. Vzhľadom k uvedenému dovolací súd pristúpil k skúmaniu, či je odvolacie konanie postihnuté dovolateľom namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP, na ktoré dovolateľ odkazoval v dovolaní, zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež „ústava“).

25. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

26. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie a rozhodnutie súdov v prejednávanej veci tak, aby konanie ako celok bolo nielen zákonné, ale aj spravodlivé.

27. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom odvolacieho súdu bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

28. Argumentácia dovolateľa k dôvodom dovolania uplatneným v zmysle § 420 písm. f) CSP spočíva v podstate v tvrdení a) o vnútornej rozpornosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, a tým nepreskúmateľnosti jeho odôvodnenia, ktoré nezodpovedá výrokovej časti, v miere zakladajúcej porušenie práva strany na spravodlivý proces, b) o postupe v rozpore s § 329 ods. 2 CSP, keďže odvolací súd nevychádzal zo skutkového stavu, ktorý platil v čase vydania uznesenia súdu prvej inštalácie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, c) o postupe v rozpore s § 387 ods. 1 CSP, keďže odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštalácie bez toho, aby ho vecne preskúmal a d) o nesprávnej interpretácii § 256 ods. 1 CSP, keďže odvolací súd priznal inému záložnému veriteľovi nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že žalobca mal zaviniť zastavenie konania, hoci konanie zastavené nebolo.

29. Dovolací súd k námietkam dovolateľa z dôvodov vyššie uvedených pod písm. a) až c), ako vzájomne súvisiacich z hľadiska primárne namietanej nesprávnosti procesného

postupu a vnútornej rozpornosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, a tým nepreskúmateľnosti jeho odôvodnenia, ktoré nezodpovedá výrokovej časti, v miere zakladajúcej porušenie práva strany na spravodlivý proces, zdôrazňuje, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne

a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

30. Aj podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné

a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil.

Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“ - I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver.

Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

31. Z recentnej judikatúry ústavného súdu vo vzťahu k všeobecnému súdnictvu tiež vyplýva, že jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka na riadne odôvodnenie, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu

[§ 420 písm. f) CSP, pozn. dovolacieho súdu] preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou. Striktné oddelovanie procesného postupu súdu a rozhodnutia, ktorý je jeho sumárom a výsledkom, nie je ústavne udržateľným konceptom, pretože celý faktický proces súdu

a naň nadväzujúci myšlienkový proces hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania

pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve

cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu

č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41). Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre pripomína, že všeobecné sudy pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý

je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre účastníka konania. Pretože jednotlivец sa obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II. ÚS 419/2021).

32. V tu posudzovanej veci, pri porovnaní výrokovej časti a odôvodnenia napadnutého uznesenia, musel dovolací súd konštatovať vnútornú rozpornosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Meritórnemu I. výroku o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým došlo k zamietnutiu návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, totiž vôbec nezodpovedá odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia, v ktorom s odkazom na § 161 ods. 1 a 2 CSP dovolací súd výslovne uvádza, že „dospel k záveru, že odvolacie konanie je potrebné zastaviť, nakoľko sa toto stalo bezpredmetným, keďže účinky

odvolaním napadnutého výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie medzičasom pominuli.“ Všetky jeho ďalšie zistenia,

po ním zopakovanom a doplnenom dokazovaní, sa týkali novej okolnosti, ktorá nepochybne nastala až po rozhodnutí súdu prvej inštancie, a to, že na majetok jedného zo záložcov

bol vyhlásený konkurz, ktorý podľa odvolacieho súdu, vzhľadom na úpravu v § 19 ods. 1

písm. e) a ods. 4 Zákona o dobrovoľných dražbách, po dobu trvania konkurzu neumožňuje pokračovať v dražbe vecí tvoriacich predmet zálohu a teda aj navrhovaného neodkladného opatrenia. Odvolací súd túto úvahu premietol do záveru, že odvolanie sa stalo „bezpredmetným“, čo podľa neho zakladá nedostatok procesnej podmienky odvolacieho konania, ktorú nemožno odstrániť. Napriek tomu v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne opísal predmet konania pred súdom prvej inštancie, dôvody jeho rozhodnutia a odvolacie dôvody navrhovateľa, ku ktorým (v ods. 5.2) uviedol, že „predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu navrhovateľa bolo posúdiť,

či pre nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené procesné podmienky a či súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam

a vec aj nesprávne právne posúdil.“ Následne však (v ods. 10.1) uviedol, že je bezpredmetným, aby „v odvolacom konaní preskúmaval dôvodnosť odvolacích námietok navrhovateľa a posudzoval len splnenie podmienok pre bezodkladnú úpravu pomerov účastníkov konania, ktoré tu bolo pred vyhlásením konkurzu na majetok záložcu (viazaný striktným obmedzením rozsahu prieskumu napádaného rozhodnutia o neodkladnom opatrení ust. § 329 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie a je vylúčené, aby dovolací súd svoje rozhodnutie založil na skutočnostiach, ktoré nastali až po vydaní napadnutého uznesenia).“ Ďalej (k zamietavému výroku uznesenia súdu prvej inštancie) vyjadril názor, že „zanikli aj účinky odvolaním napadnutého výroku predmetného rozhodnutia deklarujúce sporné práva iného záložného veriteľa (ktoré však

už medzičasom taktiež zanikli) a pre účely praktického života je nepodstatné, či tu v minulosti boli alebo nie, a tak odpadol aj predmet odvolacieho konania (pokiaľ by tu teoreticky v minulosti - v čase rozhodovania súdu prvej inštancie aj bol...).“

33. Z vyššie uvedeného je zjavná rozporuplnosť odvolacieho rozhodnutia,

keďže odvolací súd v priamom rozpore s meritórnym I. potvrdzujúcim výrokom napadnutého rozhodnutia dôvodí zisťovaním (podľa neho) procesných podmienok pre možnosť v odvolacej veci vôbec konať, súčasne však poukazuje na ním vo veci vykonané zopakované a doplnené dokazovanie a na predmet svojho prieskumu, za ktorý označuje aj skutkové a právne posúdenie veci, ktorý prieskum však (v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania) napokon odmieta vykonať v podstate so záverom, že by to neslúžilo účelom praktického života. Vo výsledku však jeho kľúčovému záveru o potrebe odvolacie konanie zastaviť, lebo odpadol jeho predmet, celkom iste nekorešponduje I. výrok napadnutého uznesenia o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie. V rozpore s týmto I. výrokom potom v odôvodnení uznesenia úplne absentuje zodpovedajúca právna úprava týkajúca sa potvrdenia vecne správnych rozhodnutí súdu prvej inštancie, obsiahnutá v § 387 ods. 1 CSP. Preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu

ako celok je natoľko vnútorne rozporné a mätúce, keď z neho vôbec nie je možné s istotou porozumieť, ako mienil odvolací súd o odvolaní navrhovateľa rozhodnúť, že to spôsobuje jeho celkovú nepreskúmateľnosť a z tohto dôvodu došlo na strane navrhovateľa (dovolateľa) k znemožneniu uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej intenzite,

že nepochybne došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tým k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

34. Na podporu vyššie uvedeného posúdenia je potrebné zdôrazniť záver najvyšším súdom prijatý už v minulosti, podľa ktorého povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť

je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby,

ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu

na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o

príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle

§ 420 písm. f) CSP, treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (uznesenie najvyššieho súdu z 31. januára 2019, sp. zn. 6Cdo/98/2017).

35. Aj keď samotný záver o existencii tu zistenej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, by vzhľadom na prípustnosť a dôvodnosť dovolania v tejto časti postačoval pre zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP, s ohľadom aj na ďalšie námietky formulované dovolateľom, dovolací súd považuje za potrebné, a to aj vo vzťahu k ďalšiemu konaniu po vrátení veci na odvolací súd (§ 450 CSP), navyiac dodať nasledovné.

36. Civilný sporový poriadok obsahuje úpravu neodkladných opatrení v tretej hlave tretej časti uvedenej nadpisom Osobitné procesné postupy. Ide teda z hľadiska systematického podľa štruktúry tohto kódexu procesného práva o osobitnú právnu úpravu, obsiahnutú v ustanoveniach § 324 až 354 CSP, upravujúcich okrem neodkladných opatrení i zabezpečovacie opatrenia a iné opatrenia súdu. V § 354 o spoločných ustanoveniach CSP stanovuje, že na konanie podľa tejto časti sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak. Uvedené je potrebné vykladať tak, že pojem „všeobecné ustanovenia o konaní“ nemožno zužovať len na všeobecné ustanovenia, t. j. len na prvú časť zákona, ktorá vymedzuje všeobecné ustanovenia, ale v zásade na všetky ustanovenia o konaní ako takom v režime základného konania (všeobecné ustanovenia, konanie na súde prvej inštancie, konanie o opravných prostriedkoch). Použijú sa tak ustanovenia aj o priebehu konania na odvolacom súde, pokiaľ zákon výslovne neustanovuje inak (porovnaj Števček,

M., Ficová. S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, str. 1181). Jedným z ustanovení CSP obsahujúcich vo vzťahu k odvolaciemu konaniu (§ 355 až 396) osobitnú úpravu, ktorá

má prednosť, je § 329 ods. 2, podľa ktorého pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Aj z hľadiska doktríny ide o špeciálne procesné pravidlo, ktoré má osobitný význam pre odvolacie konanie v tom, že pri preskúmaní vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je aj pre odvolací súd relevantný stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

To síce neznamená, že by odvolací súd nemohol zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 384 CSP, „(v)ylúčené je však to, aby svoje rozhodnutie založil na skutočnostiach, ktoré nastali až po vydaní napadnutého uznesenia. Na tieto skutočnosti odvolací súd neprihliada.“ (Števček, M., Ficová. S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016,

str. 1119). Uvedené zákonné pravidlo zakotvené v ustanovení § 329 ods. 2 CSP nie je možné obchádzať s odôvodnením, že na novú okolnosť, ktorá nastala až po vydaní rozhodnutia o neodkladnom opatrení, je možné prihliadať, ak vo svojom dôsledku znamená/môže znamenať nevykonateľnosť („bezpredmetnosť“) navrhovaného neodkladného opatrenia.

37. Predmetom prípustného odvolania môže byť uznesenie súdu prvej inštancie len v zákonom stanovených prípadoch (§ 357 CSP), medzi ktoré patrí uznesenie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia [§ 357 písm. d) CSP]. Predmetom prieskumu súdu v odvolacom konaní je tak odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj odvolanie a v ňom formulované dôvody odvolania, pretože len v ich rozsahu a práve z týchto dôvodov je možný odvolací prieskum (§ 364, 365 CSP). Úlohou odvolacieho súdu je, po splnení procesných podmienok, zaoberať sa v rámci odvolacieho prieskumu vecnou správnosťou napadnutého prvoinštančného rozhodnutia. Nevyhnutne sa teda musí zaoberať

odvolacími dôvodmi a v odôvodnení svojho rozhodnutia

sa k nim, pokiaľ sú skutkovo a právne relevantné pre rozhodovanú vec, náležite vyjadriť.

Nie je možné v danom prípade súhlasiť so záverom odvolacieho súdu, že odvolací prieskum vykonať netreba, keďže predmet konania odpadol, ak je tento záver v nesúlade s ust. § 329

ods. 2 CSP založený na okolnostiach, ktoré nastali po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie. Pokiaľ v takom prípade, aký predstavuje aj tu posudzovaná vec, navrhovateľ trvá na svojom návrhu i podanom odvolaní, tak odvolací súd nemôže odmietnuť odvolací prieskum vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodov podaného odvolania, ktoré sa viažu k rozhodujúcemu stavu v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, a to aj keby

mal v konečnom dôsledku dospieť k záveru o správnosti návrh zamietajúceho rozhodnutia,

a teda vo výsledku by odvolateľ (neskorší dovolateľ) so svojím návrhom neuspel. Ide totiž prioritne o dodržanie takého postupu odvolacieho súdu, ktorý rešpektuje právo odvolateľa

ako strany sporu na prístup k súdu a spravodlivý proces, garantované ústavou (čl. 46 ods. 1 a 4). Ak však odvolací súd rezignuje na svoju právomoc a zákonnú povinnosť odvolacieho prieskumu za podmienok a spôsobom predpísaným procesným právom, dopúšťa sa porušenia zásady denegatio iusticiae. Zákomom vyžadovaným výsledkom odvolacieho prieskumu

má byť príslušné rozhodnutie s náležitým, t. j. preskúmateľným odôvodnením, bez vnútorných rozporov, ktoré zodpovedá spôsobu rozhodnutia o odvolaní.

38. V nadväznosti na vyššie uvedené potom v prípade, aký predstavuje

aj tu prejednávajúca vec (keď podľa odvolacieho súdu ochranu navrhovateľovi pred dobrovoľnou dražbou už netreba poskytnúť, ak sa záloh stal predmetom konkurzu s účinkami jeho vyhlásenia po rozhodnutí súdu prvej inštancie a od dražby by dražobník mal sám upustiť), nie je možné súhlasiť ani s tým, že predmet konania z hľadiska jeho (aktuálnej) nevykonateľnosti odpadol, a preto nie sú splnené procesné podmienky konania a odvolacie konanie je pre tento nedostatok potrebné zastaviť (§ 161 ods. 1, 2 CSP).

Tu je potrebné poukázať na rozdiel medzi podmienkami konania a procesnými podmienkami. Pokiaľ podmienkou konania sa rozumie taká podmienka, bez danosti ktorej by súd nemohol vo veci konať, tak pod pojmom procesné podmienky (§ 161 ods. 1 CSP) je potrebné rozumieť podmienky, pri absencii ktorých nemôže súd meritorne rozhodnúť, ale konať vo veci môže, v niektorých prípadoch dokonca musí (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, str. 606).

Odhliadnuc od procesných podmienok na strane súdu, sa medzi procesné podmienky na strane sporovej strany radí procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinnosť zastúpenia, spôsobilosť byť zástupcom a plnomocenstvo zástupcu strany. Medzi tzv. vecné procesné podmienky je potrebné zaradiť existenciu návrhu a splnenie poplatkovej povinnosti a medzi tzv. negatívne procesné podmienky patrí prekážka veci rozhodnutej a prekážka litispendencie.

39. Eventuálny neúspech žaloby nie je okolnosťou, na ktorú súd prihliada v rámci úvahy o existencii podmienok konania (R 74/1966).

40. Z hľadiska vyššie uvedeného nebol adekvátny odkaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29 Odo 611/2002, z 30. septembra 2004, ktorý sa týka inej skutkovej situácie a procesného stavu. Uvedené rozhodnutie vydal dovolací súd v režime zákona č. 99/1963 Sb. v znení platnom v ČR (jeho obdobou bol Občiansky súdny poriadok v znení platnom a účinnom v Slovenskej republike do 30. júna 2016) a týkal sa situácie,

keď neskorší dovolateľ bol zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty skôr než odvolací súd o tom vydal napadnuté rozhodnutie a z tohto hľadiska dovolací súd považoval ďalšie rozhodovanie odvolacieho súdu za zbytočné. Podľa Najvyššieho súdu Českej republiky

ide o situáciu, kedy sa odvolanie proti určitému rozhodnutiu súdu prvého stupňa stáva

tzv. bezpredmetným v dôsledku okolností, ktoré nastali po vydaní takého rozhodnutia.

Toto rozhodnutie, vychádzajúce zo stavu v čase jeho prijatia, však nijako nereflektuje odlišnú procesnú situáciu z hľadiska osobitnej úpravy v § 329 ods. 2 CSP, ktorú Občiansky súdny poriadok v znení platnom na území SR a ani zákon č. 99/1963 Sb. v znení platnom v ČR k momentu vydania dotknutého rozhodnutia z 30. septembra 2004, neobsahoval.

41. Žiada sa napokon dodať najvyššiemu súdu, že to, či nariadenie neodkladného opatrenia má alebo nemá význam z hľadiska ochrany navrhovateľom osvedčeného práva, má byť predmetom rozhodnutia súdu o návrhu navrhovateľa z hľadiska vecného posúdenia existencie ďalšej podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to potreby bezodkladnej úpravy pomerov (dotknutých subjektov), vždy podľa stavu v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP). Takéto posúdenie veci samej nemožno odmietnuť z dôvodu okolností, ktoré nastali až po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z tohto hľadiska odvolací súd nemôže odmietnuť zaoberať sa odvolaním proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu neskoršieho odvolateľa na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu okolností, ktoré nastali až po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie s tým, že vzhľadom na tieto nové okolnosti sa odvolanie ako aj samotný návrh už môžu javiť ako „bezpredmetné“.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k výroku o náhrade trov odvolacieho konania.

42. Pokiaľ ide o dovolaním napadnutý II. výrok uznesenia odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania, dovolací súd primárne posudzoval, či má povahu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a či z tohto hľadiska je proti nemu prípustné dovolanie z dôvodov podľa § 420 CSP. Podľa záverov rozhodnutia Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021, sp. zn. I VObdo/2/2021, rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle ust. § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania. Podľa názoru dovolacieho súdu za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska posudzovania väd zmätočnosti v zmysle ust. § 420 CSP potrebné rovnako považovať aj rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania. Závery a dôvody jeho prijatia, vyjadrené v uvedenom rozhodnutí veľkého senátu vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu, predmetom ktorého bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, platia obdobne v prípade rozhodnutia, ktorým odvolací súd rozhoduje o náhrade trov vlastného odvolacieho konania.

43. Dovolacím súdom konštatovaná prípustnosť a dôvodnosť námietok dovolateľa o vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, spôsobenej o.i. nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k jeho (meritórnemu) I. výroku, z hľadiska vnútornej rozpornosti a zmätočnosti odôvodnenia rozhodnutia oproti výrokovej časti, obdobne dopadá aj na odôvodnenie týkajúce sa II. výroku tohto rozhodnutia (ods. 11.1). Výrok o náhrade trov konania predstavuje rozhodnutie závislé od rozhodnutia vo veci samej. V danom prípade teda napadnutý II. výrok a dôvody k nemu uvedené, boli závislé od základného I. výroku (o veci samej), ktorým v tomto prípade došlo k potvrdeniu uznesenia súdu prvej inštancie (o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia). V rozpore s týmto spôsobom rozhodnutia o veci samej však odvolací súd konštatoval, že „podaním bezúčelného odvolania“ navrhovateľ zavinil zastavenie konania, preto za aplikácie § 396 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP inému záložnému veriteľovi priznal proti navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Preto v nadväznosti na rovnaké dôvody, pre ktoré bola konštatovaná existencia vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k I. výroku napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, bolo potrebné bez ďalšieho zrušiť aj rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania v napadnutom II. výroku a pre závislosť rozhodovania o trovách konania od rozhodnutia o veci samej [§ 439 písm. a) CSP], bol zrušený aj dovolaním síce priamo nenapadnutý III. výrok o náhrade trov odvolacieho konania medzi navrhovateľom a dražobníkom, ktorý by však, pokiaľ by nebol zahrnutý do rozhodnutia o dovolaní, zostal osamotený, a teda bez vecno právneho základu.

44. Dovolací súd na záver zhrňa, že odvolací súd v danom prípade nesprávnym procesným postupom znemožnil navrhovateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k

porušení práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Uvedená procesná vada (zmätočnosti) je vždy dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Z tohto dôvodu dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

45. V ďalšom konaní sa odvolací súd vysporiada s uvedenými nedostatkami, pričom svoje nové rozhodnutie dostatočne a náležite odôvodní, s uvedením relevantných vo veci aplikovaných zákonných ustanovení, za rešpektovania tu uvedeného názoru dovolacieho súdu k procesnému postupu v odvolacom konaní (§ 455 CSP).

46. Podľa § 453 ods. 3 CSP, ak dovolací zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

47. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.